

Atrakcje Turystyczne Gór Sowich

Opracowanie: Ireneusz Rogalski

Dzierżoniów

Zamek w Owieśnie - Powstał na początku XIV w., zbudowany z kamienia, z murem obwodowym i wieżą obronną. Kolista dziedziniec wewnętrzny miał średnicę ok. 30m. Całość otoczona była głęboką fosą z wodą. Na początku XVII w. i I poł. XVIII istniejący ogród obronny był rozbudowywany. W efekcie powstał pałac, wyższy od poprzedniej formy z wieżą o ośmiobocznej, ceglanej nadbudowie. Podczas renowacji w latach 1879-1885, przywrócono wieży dawny wygląd, znalazł się wtedy na niej zegar. Podczas II wojny światowej pałac nie ucierpiał, ale na początku lat 60 XX w., był już ruiną. Obecnie właścicielem pałacu jest Fundacja „Zamek Chudów”, która prowadzi prace archeologiczne i zamierza częściowo zrekonstruować pałac.

Kościół p.w. NMP w Kielczynie Sanktuarium Maryjne Matki Boskiej Łaskawej -

Kościół pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny z początku XIII w. przebudowany w latach 60tych, XX w. .Należy zwrócić szczególną uwagę na barokowy ołtarz główny, ambonę z rzeźbami ewangelistów, kamienną chrzcielnicę, obraz Boga Ojca z XVIII w., oraz rzeźba Matki Boskiej Łaskawej z Dzieciątkiem z XVI w. Ostatnio uznany za Sanktuarium Maryjne.

Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Mościsku - Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela wzmiankowany w 1268r. Jest to świątynia jednonawowa, zbudowana z kamiennych ciosów z wewnętrznym drewnianym stropem. Budowla zastała powiększona w 1568r. i w XVIII w., a po pożarze w 1924r., częściowo przebudowana. W kościele zachowało się sanktuarium kamienne z 1300r., gotycki portal kamienny z XVI w., późnoromańska polichromia na sklepieniu w prezbiterium oraz ołtarz główny manierystyczno-barokowy wykonany z drewna polichromowanego w XVII w.

Kościół św. Pawła i Piotra w Dobrocinie - Kościół zbudowany z kamienia z XIV w. W XVI w., przebudowany. W środku ołtarz z początku XVI w., renesansowe nagrobki, barokowe chrzcielnice.

Pałac z drugiej połowy XVII w., w Roztoczniku - Po II wojnie światowej w pałacu ulokowano szkołę rolniczą, którą w latach 80 – tych ub. wieku przekształcono w Zespół Szkół Mechanizacji Rolnictwa im. Macieja Rataja. Ostatni rok szkolny miał miejsce w 2004/2005 r. Potem szkołę zlikwidowano, a pałac kupił prywatny inwestor. Pierwotny wzniesiony w XVII w., został powiększony w końcu XVIII w. W 1910 rozbudowany o ryzalit i skrzydło północne oraz podwyższony o kondygnację. Odbudowany po pożarze w 1993. Jest pałacem murowanym na planie litery "L", dwu i trzytraktowy, dwupiętrowy. Pałac posiada użytkowe poddasze, jest nakryty dachami dwuspadowymi z lukarnami. Obok pałacu zachował się fragment pierwotnego parku krajobrazowego założonego w końcu XVIII w.

Krzyże pokutne w Pilawie Dolnej, Kielczynie, Mościsku i Tuszynie

Leśniczówka „Domek Myśliwski”

Nowa Ruda

Kompleks pałacowo-parkowy w Bożkowie - Bożków to jedna z najstarszych osad na Ziemi Kłodzkiej. Pałac od 1520 roku jest w posiadaniu rodziny von Raveck. Zmieniają się kolejni właściciele von Eisenhofowie, jezuici, von Gotzenowie. Ci ostatni rozbudowali znacznie zamek. Od 1780 roku w rękach von Magnisów. Tu ulokowali centrum zarządzania swoimi posiadłościami. Siedem lat później przebudowują pałac w stylu klasycystyczno-barokowym. Zakładają park m.in. ze sztucznymi ruinami na górze Grodziszcze.

Barokowy Kościół św. Katarzyny w Jugowie - Kościół parafialny Św. Katarzyny w Jugowie wzmiankowany jako kaplica w 1374 r., wmurowany jako kaplica w 1651 r. Obecną, barokową postać otrzymał około 1718 r., częściowo przebudowany w pocz. XX w., remontowany w latach 1963-1965. Murowany, trzynawowy ze sklepieniami kolebkowymi z lunetami, z emporami bocznymi, czworoboczną wieżą i półkoliście zakończonym prezbiterium, zachował barokowe wyposażenie, współczesne budowie kościoła. Do najcenniejszych jego elementów należą: ołtarz główny wykonany przez Michała Ignacego Klahra, ołtarze boczne, ambona z wizerunkami ewangelistów, obraz patronki świątyni. Przy kościele stoi figura św. Jana Nepomucena z 1796 r. Powyżej kościoła po lewej stronie drogi zabytkowe zabudowania starej plebanii.

Barokowy kościół św. Michała w Ludwikowicach Kłodzkich - Kościół parafialny Św. Michała Archaniola, pierwotny wzmiankowany jako kaplica w 1456 r., obecny barokowy wzniesiony w latach 1707-1708, spalony w 1914 r., odbudowany w 1924 r. Murowany, jednonawowy, z czworoboczną wieżą i węższym, zakończonym półkoliście prezbiterium z

dwiema symetrycznymi przybudówkami. We wnętrzu gotycka rzeźba Madonny z Dzieciątkiem z przełomu XV i XVI w. oraz barokowe wyposażenie z 1. poł. XVIII w.

Muzeum Techniki Militarnej Riese Molke SIII - Muzeum Techniki Militarnej „Molke” w Ludwikowicach Kłodzkich na terenie byłej tajnej fabryki amunicji Fabryka Dynamit Nobel AG Molke

Kościół świętych Piotra i Pawła – Bożków

Muzeum Ziemi Sowiogórskiej - Ludwikowice Kłodzkie

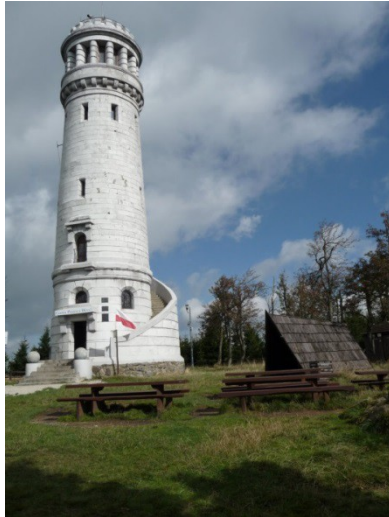

Pieszyce

Pałac w Pieszcach - Potężny pałac w Pieszcach pierwotnie został zbudowany zgodnie z duchem renesansu w latach 1615 - 1617. Dzisiejsza budowla swój wygląd zawdzięcza przebudowie na barokowy styl w latach 1710 - 1730. Pałac był restaurowany w 1818 r., później zniszczony w 1945 r. Obecnie (2006 r.) jest remontowany prawdopodobnie przez prywatnego inwestora. Dwutraktowy pałac zbudowany został na planie prostokąta i posiada dwa boczne skrzydła. Obiekt jest trójkondygnacyjny i kryty jest dachem mansardowym. Portal wejściowy znajduje się pośrodku założenia i umieszczony jest w niewielkiej, czworobocznej wieżyczce. Wnętrza pałacu zostały poważnie zniszczone, jednak w kilku salach zachowały się elementy dekoracji, głównie w miejscu gdzie mieściła się kaplica pałacowa.

Wieża na Wielkiej Sowie - Wielka Sowa (1015 m n.p.m.) W drugiej połowie XIX stulecia, z inicjatywy EGV, rozpoczęto budowę pierwszej drewnianej wieży widokowej na wierzchołku góry, był to lipiec 1886 roku. 20 metrowa drewniana konstrukcja przetrwała do 1904 roku. 24 maja 1906 na Wielkiej Sowie stanęła druga wieża widokowa tym razem kamiennie - żelbetonowa, o wysokości 25 m. Wieży nadano imię Otto von Bismarcka. Po II wojnie światowej wieży zmieniono imię na Władysława Sikorskiego, a następnie na Mieczysława Orłowicza. Kalenica (964 m n.p.m.) Stalowa, ażurowa, dwupoziomowa wieża widokowa o wysokości 20 m, wybudowana w 1932 roku, fundatorem było EGV, nadano jej imię Paula von Hindenburga. Z platformy widać Bielawę, Dzierżoniów, dalej, górę Ślężę, Ząbkowice Śląskie, wieżę kopalni w Słupcu, Nowa Ruda, Góry Kamienne, Wałbrzyskie i Karkonosze, wieżę na Wielkiej Sowie, Góry Stołowe, Gór Bystrzyckich, Masyw Śnieżnika, Góry Bialskie, Góry Złote, Góry Bardzkie.

Kościół Św. Antoniego - Kościół parafialny wybudowany został w latach 1871-1875. Powstał na terenie należącej do fabrykanckiej rodziny Zwanzigerów. Wykonany w stylu neogotyckim na planie krzyża łacińskiego, trójnawowy z transeptem. Wnętrze zaprojektowano w układzie halowym, z oddzielnym prezbiterium. Kościół prześwietlony jest wieloma witrażami. Świątynia w swym wnętrzu ukazuje piękno i kunszt stylu gotyckiego. Na uwagę zasługuje neogotycka kamienna ambona z wysokim, strzelistym, drewnianym baldachimem, oraz ławki i emporie obiegające całe wnętrze kościoła. Na emporze organowej znajdują się organy neogotyckie, 40-głosowe z 1927 r. W obu skrzydłach transeptu znajdują się dwa barokowe ołtarze boczne, wykonane z drewna, polichromowane, złożone z dwukondygnacyjnymi nastawami.

Kościół Św. Jakuba - Kościół położony w środkowej części Pieszyc został wzmiankowany już w 1258 roku. Dzisiejsza bryła pochodzi jednak z 1566 roku i przedstawia ceglana, gotycką bryłę orientowaną z salowym wnętrzem. Prezbiterium o wielobocznym zakończeniu przykryte jest sklepieniem krzyżowo - żebrowym, przy czym wsporniki żeber ozdobiono maskami. Z kamieniarki wyróżnia się południowe okno z XVI wieku, w południowej ścianie późnogotycki, kamienny portal z początku XVI wieku, w szczycie krzyż w otoku. Ołtarz główny to kamienne, neogotyckie dzieło z XIX wieku. Spośród pozostałego wyposażenia warto wymienić rzeźby Matki Boskiej i ś. Jana Nepomucena z XVII/XVIII wieku, obrazy Ukrzyżowanie (barokowo - rokokowy z 1701 roku) i Madonnę (barokowy z 1664 roku). Ponadto w kościele znajduje się interesujący zespół 10 epitafiów i nagrobków, w tym 7 cało postaciowych z lat 1548 - 1604.

Pałac barokowo-klasycystyczny z XVIII w., w Rościszowie - Jest to okazała budowla dwukondygnacyjna na rzucie lekko załamanej prostokąta. Pośrodku niska wieża o dzwonowym hełmie. W latach 1975 – 77 obiekt przebudowano na ośrodek wypoczynkowy, kiedy to oddano nie pasujące do całości skrzydło boczne o prostych elewacjach. Starszą część nakrywa mansardowy dach z lukarnami powiekowymi. Liczne zmiany konstrukcji zatarły większość cech stylowych i detali architektoniczne. W zapleczu park z okazami starodrzewu. Obecnie ośrodek wypoczynkowy Kasztel.

Kościół św., Aniołów Stróżów w Kamionkach - Jest to skromna budowla barokowo - klasycystyczna. Pierwszy kościół był wzmiankowany już w XIV w. Być może obecny powstał tylko w wyniku przebudowy starszego. Salowy na rzucie prostokąta, z kwadratową wieżą zwieńczoną ostrosłupowym hełmem z prześwitem. Z boku dostawiona kruchta. Okna zakończone są łukami odcinkowymi, naroża akcentowane lizenami w tynku. Kościół nakryty jest dwuspadowym dachem. Wewnątrz znajduje się skromne wyposażenie barokowo - rokokowe z XVII w., m.in. drewniany, polichromowany ołtarz, rzeźby i obrazy, a na wieży starszy dzwon. Kościół otacza kamienny mur z bramką z około XVIII w., przebudowany w XIX/XX w. W murze po lewej stronie od wejścia umieszczony jest kamienny, okazały krzyż pokutny z wrytym nożem o wymiarach 152 x 76 cm.

Kościół św. Bartłomieja w Rościszowie –

Park Krajobrazowy Gór Sowich - Park został utworzony na obszarze 6 897 ha w 1991 roku i poszerzony do obecnej powierzchni 8 141 ha . Mimo że góry nie posiadają wybitnych walorów przyrodniczych, park utworzono głównie ze względu na wysokie walory krajoznawcze i krajobrazowe. Masyw Wielkiej Sowy wraz z Kalenicą i Przełęczą Jugowską stanowią najatrakcyjniejszą część całego pasma. Tutejszy typ górskiego krajobrazu, charakteryzujący się dużą koncentracją różnych kontrastowych form na małej powierzchni, w takiej skali nie występuje nigdzie w kraju. Decyduje to o dużej atrakcyjności turystycznej Parku, przez który wiedzie wiele szlaków, mających zakończenie na szczytach Wielkiej Sowy i Kalenicy, na których z wież widokowych można podziwiać jedne z najpiękniejszych górskich panoram Sudetów. W parku zachowały się partie pierwotnej Puszczy Sudeckiej z udziałem: buka, wiąza, modrzewia i grabu. W obrębie parku znajduje się leśny rezerwat przyrody Bukowa Kalenica ze skarłowaciałym bukiem dolnoregłowym. Otulinę dla parku stanowi Obszar Chronionego Krajobrazu Gór Bardzkich i Sowich.

Zabytkowy budynek Sanatorium w Rościszowie - W dolnej części Rościszowa (Szczytów) wznosi się okazały budynek sanatorium z 1898 r. Rozczłonkowana, asymetryczna bryła 3-4 kondygnacyjna zaakcentowana jest wysoką, z daleka widoczną wieżą. Całość nosi cechy architektury eklektycznej – secesyjnej z licznymi detalami i elementami zdobniczymi nawiązującymi do modnego na przełomie stuleci „stylu kurortowego” (tarasy-werandy, fragmenty konstrukcji ryglowej, kamienne detale architektoniczne itp.). Wokół sanatorium znajduje się rozległy park leśny, a w nim fontanna.

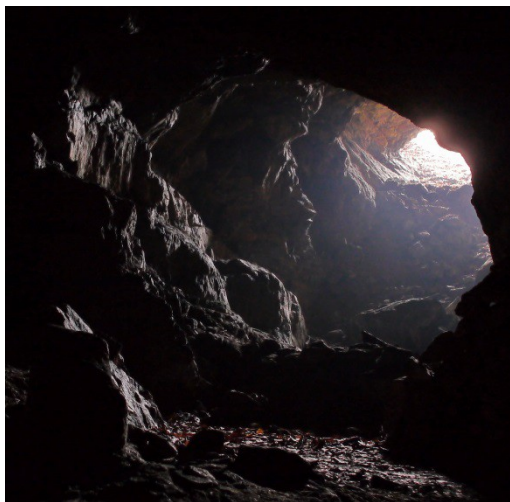
Kościół św. Jana Nepomucena w Piskorzowie

Ścieżka sentymentalna przy Hotelu "Czarny Rycerz", Kamionki 77, 58-250 Pieszyce

Smocza Jama, Kamionki, N 50°40'44" E 16°33'07"

Świdnica

Kroacka Studzienka, N 50° 43' 15" E 16° 29' 30"

Stoszowice

Twierdza Srebrnogórska - Pomnik Historii - Twierdza została wzniesiona w latach 1765-1777. Do budowy twierdzy użyto wielu materiałów, główna konstrukcja składała się z kamienia wydobywanego na miejscu, cegła została użyta głównie do wykończenia wnętrza kazamat, wewnętrznego muru dziedzińca Donżonu oraz obu bram wjazdowych, natomiast piaskowca użyto wykonania narożników, krawędzi i rynien. Twierdza przez całe swoje istnienie spełniała wiele funkcji: w latach 1830-1848 wykorzystywano ją jako więzienie, od 1860 roku budynek był wykorzystywany jako poligon doświadczalny do prób z artylerią i materiałami wybuchowymi, w drugiej połowie XX w. władze pruskie dostrzegły korzyści płynące z turystyki i zaprzestały niszczenia twierdzy a jej część przekształcono w restaurację. Rozwój turystyczny tego rejonu przerwała II wojna światowa, a twierdzę przekształcono na obóz karny dla polskich oficerów. Obecnie znajduje się tam muzeum broni II wojny światowej. Architektura oraz znaczenie twierdzy zostało docenione przez władze polskie i 14 kwietnia 2004 Twierdza Srebrnogórska została uznana za pomnik historii.

Kolej zębata-zabytki techniki - Pierwsze połączenie kolejowe miasto zawdzięczało Kolejce Sowiogórskiej, zwanej „Sowa”. Plany jej budowy i wstępne prace zostały zrealizowane w 1899 r. Wiosną 1900 r. przystąpiono do realizacji odcinka Dzierżoniów – Srebrna Góra i już w grudniu 1900 przybył pierwszy pociąg. Trudności terenowe spowolniły prace nad drugim odcinkiem. Kolejka miała prowadzić do Ścinawki Średniej i musiała pokonać Przełęcz Srebrną. Znaczne różnice wysokości zmusiły inżynierów do zastosowania na trasie Srebrna Góra – Nowa Wieś pierwszego na Śląsku odcinka kolei zębatej. Pozostałością po Kolei Sowiogórskiej są zabytki techniki w postaci dwóch ceglanych wiaduktów o wysokości ok. 30 m budowanych na wzór rzymskich akweduktów oraz Wiszący Most.

Zabudowa sakralna, obronna, techniczna i inżynierska

Zabudowa sakralna - oprócz kościoła rzymsko – katolickiego, znajduje się też obiekt dawnego kościoła ewangelickiego (własność gminy) , który w roku 2007 został wynajęty Stowarzyszeniu Teatralnemu „Chorea” na okres 5 lat na działalność kulturalno – edukacyjno – oświatową. Występują też liczne kapliczki przydrożne będące charakterystycznymi elementami krajobrazu kulturowego wsi dolnośląskich.

Zabudowa obronna - forty ziemne z okresu wojen napoleońskich. Na szczycie góry zamkowej w sołectwie Grodziszczce, na terenie lasów państwowych, znajdują się ruiny średniowiecznej wierzy obronnej

Zabudowa techniczna i inżynierska - W sołectwie Żdanów znajdują się ruiny dawnego kamiennego wiatraka, a w ciągu potoku Jądkowa zachowały się zabudowania 3 młynów, z których 2 posiadają jeszcze sprawne i działające wyposażenie z XIX wieku.

Gmina Stoszewice posiada wyjątkowe walory przyrodnicze, krajobrazowe i turystyczne.

Kamień Trzech Granic – Jemna

Walim

„Muzeum Sztolni Walimskich”, Podziemna trasa turystyczna - Od 1943 roku w rejonie Gór Sowich Niemcy prowadzili zakrojone na szeroką skalę i z ogromnym rozmachem prace budowlane pod wspólnym kryptonimem „Riese” („Olbrzym”). Budowa nie została nigdy ukończona, a jej pozostałością jest szereg podziemnych kompleksów i budowli naziemnych do dziś owianych mgłą tajemnicy co do ich przeznaczenia. Niezwykłość tych obiektów od lat przyciąga w rejon Dolnego Śląska rzesze badaczy i poszukiwaczy przygód. Podziemna trasa turystyczna w kompleksie „Rzeczka” jest pozostałością po jednym z najbardziej tajemniczych przedsięwzięć górniczych i budowlanych, prowadzonych w czasie II wojny światowej przez III Rzeszę w Górach Sowich. Kompleks ten położony jest na wschodnim zboczu góry Ostrej (653,3 m) między Walimiem a Rzeczką. Wewnątrz panuje stała temperatura w ciągu roku 5 – 7 °C. Na część podziemną kompleksu składają się 3 równoległe, nie obudowane sztolnie, oddalone od siebie o 40 i 50 m oraz system łączących je pod kątem prostym wyrobisk komorowych.

Zamek Grodno-Muzeum Regionalne - Jest to jedyny na Dolnym Śląsku, a drugi w Polsce obok Zamku w Golubiu – Dobrzyniu zamek będący pod opieką PTTK. Zamek Grodno

wybudowany jest pod szczytem wzgórza Choina (ok. 450 m n.p.m.) północnej części Gór Sowich i wznoszący się nad doliną Bystrzycy świdnickiej (zwanej kiedyś Śląską Doliną). Na wzgórzu znajduje się rezerwat krajobrazowy „Góra Choina” (pow. 19,13 ha)

Kościół św. Jadwigi w Walimiu - Kościół pomocniczy św. Jadwigi powstał w latach 1748 – 1751 jako świątynia ewangelicka, zastępując drewniany dom modlitwy z 1741 roku. Wybudowano go na gruncie ofiarowanym w 1748 roku przez wdowę Kramer. W 1771 lub w 1795 roku dokonano niewielkiej przebudowy. Kościół został opuszczony po wysiedleniu Niemców w 1946 roku. Po okresie nie użytkowania kościół poddany został restauracji w latach 1959 – 1964 z przeznaczeniem dla parafii katolickiej. Jest to skromna, salowa budowla o cechach barokowo – klasycystycznych, z kwadratową wieżą na osi, którą nakrywa hełm. Wyposażenie wewnątrz jest skromne. Zachowały się dwukondygnacyjne empory oraz trzy piaskowcowe epitafia inskrypcyjne von Zedlitzów, z przełomu XVII/XVIII w. w kruście.

Kościół św. Barbary w Walimiu - Kościół parafialny św. Barbary z 1548 roku. Obecny wygląd uzyskał po przebudowie w latach 1803 – 1804. W ścianach bocznych wstawiono trzy wysokie półkoliście zamknięte okna. Portal główny z 1777 roku posiada archiwoltę o interesującym, trójkolistym wykroju. W wyposażeniu kościoła uwagę zwraca barokowa rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem (XVIII wiek). Na terenie dawnego cmentarza przykościelnego znajduje się klasyczna kaplica grobowa Klinbergów z 1810 roku, mieszcząca sarkofag i marmurową rzeźbę kobiecą – alegorię smutku i żałoby. Fasada z wolno stojącymi kolumnami jońskimi wspierającymi belkowanie, nad którym zwieńczenie z wazą na szczycie ma cechy barokowo – klasycystyczne. W pobliżu kościoła, przy ulicy, budynek plebani z 1815 roku, piętrowy, o skromnie dekorowanych elewacjach.

Kościół św. Rodziny w Niedźwiedzicy - Kościół św. Rodziny z ok. 1600 r. jest to kamienny kościół o cechach późnogotyckich, wewnątrz późnogotycki tryptyk (Madonna z Dzieciątkiem, św. Wawrzyniec i św. Mikołaj) z 1629 roku. W kościele zachowały się renesansowe portale, zabytek w dniu dzisiejszym nadal spełnia funkcję służąc mieszkańca wsi. Na zewnątrz znajduje się jeden z krzyży pokutnych oraz lipy – pomnik przyrody.

Kościół św. Anny w Olszynie z XVI wieku. - Kościół św. Anny w Olszynie – jest to późnorenesansowy kościół po ewangelicki obecnie katolicki z 1593 roku restaurowany w 1926 roku kościół ma drewniany strop kasetonowy. Obecnie dach kościoła – blaszany – w przeszłości był Na obronny charakter obiektu wskazuje jego położenie na wzniesieniu oraz otoczenie murem i otworami strzelniczymi na strychu.

„Olbrzym” Centrum Muzealno-Turystyczne Największy podziemny obiekt projektu „Rise”- „Włodarz” - Największym znanym kompleksem poniemieckim na terenie Gór Sowich jest "Włodarz" ("Wolfsberg"), część ogromnego projektu budowlano-górniczego o kryptonimie "Riese" ("Olbrzym"). Znajduje się on na północno-zachodnim zboczu góry o tej samej nazwie (811 m n.p.m.), niedaleko Jugowic Górnych (Jawornik).

Zapora na jeziorze bystrzyckim z lat 1911-1914 – Zagórze Śląskie

Jezioro Bystrzyckie – Zagórze Śląskie

Żelazna lipa z 1858 roku - Niedzwiedzica

Krzyże pokutne z ok. XV- XVI w. Niedzwiedzicy i z ok. XIV – XV w. w Glinie

Pomnik Pamięci Jeńców Gross-Rossen – Walim

Kwatera Ofiar faszyzmu - Walim

Tablica pamiątkowa Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza - Walim

Lipa - Pomnik przyrody ożywionej – Walim

Bielawa

Neogotycki kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny – pierwsze informacje o kościele pochodzą z roku 1288. Kościół był budowlą jednonawową, w swej przedniej części sklepioną. Wieża została zbudowana w 1519 roku i pokryta blachą miedzianą. Na wieży znajdowały się cztery dzwony oraz zegar. Kościół posiadał pierwotnie trzy ołtarze, ale do XVII w. Zachował się tylko główny z figurą Matki Boskiej. Zabytkowym elementem wyposażenia była chrzcielnica wykonana w swej górnej części z drewna, a także drewniana ambona. Ponieważ kościół groził zawaleniem, w roku 1866 został rozebrany. Uroczyste położenie kamienia węgielnego pod nowy kościół, zaprojektowany przez A. Langerę z Wrocławia, nastąpiło 14 kwietnia 1868 r., a budowę zakończono 15 listopada 1876. Kościół wykonano z czerwonej cegły, ozdabiając go od wschodu wieżą o wysokości 101 m – trzecią, co do wielkości w Polsce. Właścicielem tego zabytku jest parafia pw. Wniebowzięcia NMP

Wieża na Kalenicy - 20-metrowa stalowa konstrukcja stanęła na wierzchołku trzeciego, co do wysokości szczytu Gór Sowich w roku 1933. Inicjator budowy, Towarzystwo Sowiogórskie, nadało jej imię marszałka Hindenburga, ówczesnego prezydenta Republiki Weimarskiej. Po II wojnie pozostawiona własnemu losowi wieża niszczała coraz bardziej, udało się jej jednak dotrzeć do renowacji w roku 1991, dzięki czemu turyści mogą cieszyć się

dookólną panoramą. Z jednej strony głównego grzbietu Gór Sowich (z pograżoną w chmurach najwyższą Wielką Sową) leży ziemia dzierzoniowska, z drugiej obniżenie Nowej Rudy.

Krzyże pokutne w Bielawie

Wieża na Kalenicy

Interaktywne Centrum Energii Odnawialnej – Bielawa -

<https://www.facebook.com/bielawaICPE>

Szkoła Leśna – Bielawa - <http://www.szkolalesna.bielawa.pl/>

Bielawska Placówka Muzealna – Bielawa - <http://www.mbp.bielawa.pl/>

Kościół pw. Bożego Ciała - Bielawa

Kościół pw. Świętego Ducha - Bielawa

Pałac Sandreckich - Bielawa

Góra Parkowa z wieżą widokową - Bielawa

Fontanna z Sowa - Bielawa

Łysa Góra - Bielawa

SkatePark - Bielawa

Pomnik Paula Felsmanna - Bielawa

Platforma Widokowa na Kocim Grzbiecie - Bielawa

Pałac Bielawa - Bielawa - <http://palacbielawa.demo.profitroom.pl//>

OWW Sudety - Bielawa

Głuszycza

Podziemne Miasto Osówka - Podziemny Kompleks Osówka znajduje się niewiele ponad kilometr na północny-wschód od miejscowości Kolce i takiej samej odległości na północ od miejscowości Sierpnica. Jest to największy z sześciu istniejących w Górach Sowich, kompleks podziemnych hal tajnego hitlerowskiego projektu Olbrzym (Riese). W masywie Osówki są udostępnione do zwiedzania obiekty naziemne z okresu II wojny światowej oraz podziemne sztolnie nazistowskiego projektu "Riese". Podziemia zawierają m.in. trzy sztolnie, z których najdłuższa ma ok. 450m. Jedna z nich posiada tamy z cegły, które utrzymują wodę w tunelu. Całkowita długość tuneli: 1700m (6700m²; 30 000m³). Dwa obiekty są szczególnie interesujące: tzw. kasyno i tzw. siłownia. Są to duże naziemne obiekty o powierzchniach 680m² i 900m².

Gospoda "Pod Jeleniem" – Głuszycza

Cesarskie Skały - Gluszyca

Kościół parafialny p.w. MB Królowej Polski – Gluszyca

Pałac z k. XVIII w – Gluszyca

Pałac fabrykanta – Gluszyca

Zamek Rogowiec - Grzmiąca

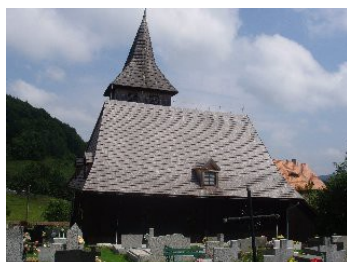
Kompleks Osówka – Sierpnica - www.osowka.pl

Trójpąński Kamień – Nowa Głuszyca

Kościół filialny p.w. MB Zielnej - Grzmiąca

Dom mieszkalny (ryglowy) – Grzmiąca, Rybnica Mała

Cmentarz ofiar faszyzmu - Kolce

